

William Bridge
VIGASZTALÁS CSÜGGEDŐKNEK

Sorozatszerkesztő
BÁLINT ÁGNES
VISKY ANDRÁS

WILLIAM BRIDGE

Vigasztalás csüggedőknek

Tizenhárom prédikáció
a 42. zsoltár 12. verséről

9 puritán
tanítók

KOINÓNIA
Kolozsvár, 2003

A fordítás alapjául szolgáló mű
William Bridge: *A Lifting Up For the Downcast*
The Banner of Truth Trust, 1990
(First published 1649)

Fordította
PÁSZTOR PÉTER

A fordítást ellenőrizte
IFJ. ADORJÁN KÁLMÁN

Hungarian translation © Pásztor Péter, 2003

Hungarian edition © Koinónia, 2003

A könyv megjelenését a Fieldstead & Company
támogatta.

A fordításban a Kecskeméthy István bibliafordítását
idézünk, szükség esetén az angol idézetek szó-
használatának megfelelően módosítva. Az ilyen
módosításokat kereszttel (+) jelöltük.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale
BRIDGE, WILLIAM
Vigasztalás csüggedőknek / William Bridge;
trad.: Pásztor Péter
Kolozsvár [Cluj-Napoca]: Koinónia, 2003
p.: cm. – (Puritán tanftók)
ISBN 973 8022 71 1
I. Pásztor Péter (trad.)
252

A jóakarató ember békessége

*Miért csüggednél el, lelkem,
és miért nyugtalankodnál bennem?
Bízzál Istenben, mert még dicsérem őt,
megtartásomat és Istenemet.*
(Zsoltárok 42,12)

E mostani igénkben a kegyes lélek búsulásairól meg az ellenük való orvosságokról olvasunk. A búsulást két hasonlat fejezi ki: a lélek elcsüggedt, nyugtalankodik. Midőn az ember valami nehéz teher alatt hosszan jár, meggörnyed és elcsügged, így csüggedsz el te is, ó lelkem, mondja Dávid, és amiképpen viharnak idején a tenger vize is erősen nyugtalankodik, akképpen te is nyugtalankodol énbennem, ó lelkem. Kesergésére Dávid ugyan-csak két orvosságot alkalmaz: megrója és meginti magamagát. Először is korholja magát, amiért kéltelkedik és nem bízik az Istenben: „Miért csüggednél el, lelkem, és miért nyugtalankodnál bennem?” Dorgálja, feddi magát érte. Másodszor pedig arra inti és szólítja fel magamagát, hogy továbbra is várja Istent, reménykedjék benne: „Bízzál Istenben.” Miért? I. Azért, mert lesz még nekem szabadulásom: „mert még dicsérem őt.”

II. Mert egyedül tőle van üdvösségem: ő az én „megtartásom” („orcám megtartása”) vagy „üdvösségem”. III. Mert szövetséget kötött velem, én pedig ővele; ő az én istenem: ő az én „megtartásom és Istenem.”

E versnek az első felével kezdem, amelyben a következőket figyelhetjük meg:

Először is a léleknek van belső békessége és nyugalma; a szentek és Isten népe rendszeresen részesül ez áldásban. Ezt kimondatlanul magában foglalja az ige.

Másodszor ez a békesség megzavarható, Isten népe pedig erősen elbátortalanodhatik, elcsüggedhet és nyugtalanodhatik.

Harmadszor a szenteknek és Isten népének semmilyen körülményben nincsen oka a csüggedésre. „Miért csüggednél el, lelkem, és miért nyugtalanodnál bennem?” Nincsen rá semmi okod.

Mindeme dolgokat soron következősük szerint taglalom, de mostan csak az elsőről beszélek, amely így hangzik: van belső békessége és nyugalma a léleknek, a szentek meg Isten népe pedig rendszeresen részesül ez áldásban.

Ezért mondja Dávid: „Miért csüggednél el, lelkem, és miért nyugtalanodnál bennem?” Ebből következőképpen az tűnik ki, hogy rendszeresen nem ebben az állapotban leledzett, érverését nem szaporázta mindig csüggedés, hanem általában belső békességnek és nyugalomnak örvendett. Ezért mondom, van belső békessége és nyugalma a léleknek, és a szentek meg Isten népe rendszeresen részesül ebben az áldásban. Rendszeresen fehér ruhát viselnek ők, miként meg írva van a Jelenések

7,13–14-ben. Kik „e fehér ruhába öltöztek”? Akik „megmosták az ő ruháikat, és megfehérítettek ruháikat a Bárány vérében”. A Jelenések könyve sokat ad a zsidó szokásokra, nos, a zsidóknak volt gyászruhájuk és örömruhájuk. A gyászruha fekete volt, ha pedig valaki gyászban járt, feketében járt, miképpen a 43. zsoltár 2. versében olvassuk: „Miért kell gyászban járnom?” Az eredeti héber szó feketét jelent. „Miért kell feketében járnom ellenség szorongatása közt?” Fekete volt tehát a gyászviselet. Az örömviselet pedig fehér, ezért mondja a prédikátor: „minden időben legyenek a ruháid fehérek, és a kenet a fejedről ne hiányozzék.” Megvallom, hogy ez a kifejezés olykor a személy tisztaságát és szentségét jelöli, ilyenképpen mondja a Jelenések könyve 3,4: „van egy kevés neved Szárdiszban is, kik nem fertőztették meg ruháikat; és fehérben fognak velem járni, mert méltók rá.” Általában azonban állapotunk örömteli és nyugodt voltára utal, miként a Jelenések 7-ben, ahol a szentek fehérben járnak, nem pusztán tisztaságukért és tisztességükért, hanem az örvendezésükért is. Azt mondom tehát, hogy általában a szentek és Isten népe fehérben jár, belső békességben és nyugalomban. „Nagy a békességük azoknak – mondja a zsoltáros – kik Tanításodat szeretik, és azoknak nincs botránykő.” A Római levélben pedig ezt írja az apostol: „De dicsőség, becsület és béke mindenkinek, aki a jót munkálja, mind zsidónak, először, mind hellének.” Lett légyen akárki, ha féli az Istent, ha a jót munkálja, dicsőség, becsület és béke lesz nála, nemcsak külső, hanem belső békesség is.

Préd 9,10

Zsolt
119,165

Róm 2,10

És valóban, hogyan is lehetne ez másképpen? Mert a szentek és Isten népe Istennel jár, Istennel társalkodik, Istennel van bizalmasan. Ha a Jób 22,21-et nézzük, azt találjuk: „Légy hát velem bizalmasan és békében.” A szentek és az Isten népe, ha szabad így mondanom, Isten különleges bizalmasai, és ezért békességben vannak, Istennel járnak, és vele vannak közösségben. Közösségben vannak az Atyával, aki Istene minden vigasztalásnak; egyességben és közösségben vannak a Fiúval, a békesség fejedelmével; egyességben és közösségben vannak a Lélekkel, a Vigasztalóval. Közösségben vannak az Atyával, a Fiúval és a Szentlélekkel az evangéliumban és az evangélium által; ez pedig a békesség beszéde, a béke evangéliuma. Következésképpen a szentek és Isten népe rendszeresen belső békességben van.

Hogy ezt még teljesebben kibontsam nektek, kérlek, fontoljátok meg, hogy az Atya, a Fiú és a Szentlélek, akivel a szentek és Isten népe egyességben és közösségben van, miként kötelezte magát, hogy békességet adjon nekik.

1. Az Atya kötelezte magát, hogy békességet ad nekik. Mégpedig kötelezte magát előjoga, parancsolata, ígérete, Krisztus váltsága és a szentek fenyítése által.

Kötelezte magát előjoga által. A királyok és fejedelmek, mint tudjátok, csatába mennek az előjogaikért. Nos, az Atya Istennek abban áll a nagy előjoga, hogy békességet ad, belső békességet. „Teremtven ajkak gyümölcsét: békesség, békeség a távoliaknak és a közelieknek.” Mi több, őt a békesség Istenének, a vigasztalás Istenének, nem

pedig a harag, a háború Istenének nevezzük. Ebben áll tehát az Atya Isten nagy előjoga, hogy békességet ad népének.

Kötelezte magát továbbá parancsolata útján is. Ha azért kikeresitek az Ésaías 40,1–2-őt, azt találjátok, hogy azt parancsolja prófétáinak és szolgálóinak, hogy vigasztalást hirdessenek: „Vigasztaljátok, vigasztaljátok népemet, azt mondja Istenetek; beszéljete szívére Jeruzsálemnek, és hirdessétek ki neki, hogy letelt hadi szolgálata, hogy le van fizetve bűne; mert kétszerest vett az Úr kezéből minden vétkeiért.” Tegyük fel, hogy valakit nagy szenvedés sújt vagy nagy kísértés gyötör, Isten megparancsolta nekünk, hogy vigasztaljuk őt, és vigasztaljuk őt még egyszer: „Vigasztaljátok, vigasztaljátok”: nem egyszer, hanem kétszer, „vigasztaljátok, vigasztaljátok népemet, azt mondja Istenetek.” Vannak azonban másfajta vigasztalók is, akik valóban olyanok, mint a Jób vigasztalói, a Jób barátai, akik kemény szavakat mondanak szegény vigasztalan lelkeknek. Ezért mondja a 2. versben, hogy „beszéljete szívére”. Legalábbis így olvassuk, csakhogy az eredeti héber így hangzik: „beszéljete szívére, szóljátok enyhe s édes szókat, beszéljete szívére Jeruzsálemnek.” Ő, te pedig azt mondod, jaj, oly nagy az én kísértésem, hogy meg sem hallom vigasztalóim szavát. Ezt halljátok: „beszéljete szívére Jeruzsálemnek, és hirdessétek ki neki”, emeljétek fel szavakat és kiáltásokat, ha egy szegény lélek bűnre ereszkedett, kísértés gyöttri, és nem hall egykönnyen; ti szolgáló Istennek, emeljétek fel hangot

tokat és kiáltsatok, ne csak szívére beszéljete, hanem kiáltsatok is, fennhangon kiáltsatok neki.

Igen ám, de mit is mondjanak, vagy kiáltsanak? Három dolgot kell a nyomorult megsomorodott léleknek mondani, hogy az megvigasztalódjék. Mondjátok neki először is azt, hogy „letelt hadi szolgálata”; a szenvedésnek és kísértésnek vége, nem lesz többé. Másodszor azt, hogy „le van fizetve bűne”. Bűne teljes és ingyen bocsánatot nyert. Harmadszor pedig azt, hogy „kétszerest vett az Úr kezéből minden vétkeiért”. Isten nem hoz már fel ellene semmit, nincs neki vitája, pere ellene, nem sújtja több büntetéssel, ő már kellőképpen megfizetett bűnéért. Ezért parancsolta meg az Úr, hogy szolgálói békességet és vigasztalást hirdessenek; amit pedig nekünk hirdetniük megparancsolt, annak munkálására kötelezte ő magát. Ezért mondom, hogy Isten parancsolata által is kötelezte erre magát.

Kötelezte magát ígérete által is. Ha tehát megnézitek a 29. zsoltárt, annak is a 11. versét, meglátjátok, hogy mit ígért az Úr: „Az Úr ad erőt népének, megáldja népét békességgel.” Íme az ígéret: „Az Úr ad erőt népének, megáldja népét békességgel.” Csakugyan, ha fellapozzátok az Ésaías 26-ot, azt találjátok, hogy az Úr megígérte, hogy megtartja népe békességét; így szól a 3. vers: „Kinek szíve reád támaszkodik, megőrzöd azt teljes békében.”* Így olvassuk, de a héber szerint így kellene olvasnunk: „Kinek szíve reád támaszkodik, megőrzöd azt békében, békében.” Azaz békében kétszeresen is. „Kinek szíve reád támaszkodik, megőrzöd azt békében, békében.” Az Is-

ten következésképpen nem csak arra kötelezte magát, hogy békét ad népének, hanem arra is kötelezte magát, hogy békéjüket megőrzi nekik.

Csakugyan az Úr kötelezte magát váltság által is. Krisztus megváltotta a békességet népe számára; és amit Krisztus megváltott, annak megadására az Atya Isten kötelezte magát. A váltságról ezt olvassuk az Efezus 2,13–14-ben: „Most pedig Krisztus Jézusban ti, kik egykor távolvalók voltatok, közelvalókká lettetek a Krisztus vére által. Mert ő a mi békességünk, ki a két felet egyé tette, és az elkerítő válaszfalat lebontotta, az ellenségeskedést az ő testében, a parancsolatok tételes törvényeit eltörölvén; hogy a kettőt önmagában egy új emberré teremtsen, békességet szerezvén.” Ilyeténképpen láthatjátok, hogy a belső békességet és a lélek nyugodalmát Krisztus váltotta meg; amit pedig a Krisztus megváltott, annak megadására az Atya Isten kötelezte magát.

Csakugyan az Atya kötelezte magát, hogy békességet adjon népének annak fenyítései által is. Ezért az Ésaías 40-ben, mit már idéztem volt, az Úr megparancsolja, hogy vigasztaljuk szép szókkal népét, „mert kétszerest vett az Úr kezéből minden vétkeiért”, mert a fenyítés teljessége sújtott le rá. Következésképpen, mondom, az Atya Isten előjoga okán, parancsolata okán, ígérete okán, Krisztus váltsága okán, a népét sújtó fenyítések okán kötelezte magát, hogy békességet adjon gyermekeinek.

2. Mindazáltal menjetek azért kissé tovább, és mindjárt meglátjátok, hogy amiképpen az Atya, úgy

a Fiú is kötelezte magát, hogy békességet, belső békességet és lelki nyugodalmat adjon szolgálóinak.

Ésa 61,1

Az Istentől, az ő Atyjától kapott adottságai és képességei kötelezik őt e végre és célra. Ekképpen szól Ésaiás próféta: „Az én uramnak, az Úrnak lelke van énrajtam; mert felkent engem az Úr.” Mi végre? „Minden gyászoló megvigasztalására.” Ez tehát az egyik cél. De kérlek, nézzétek meg az Ésaiás 50-et is, és fontoljátok meg a 4. verset: „Az én uram, az Úr adott nekem tanítványi nyelvet, hogy tudjam segíni az elfáradtat igével. Felsekerkenti reggelről reggelre, felsekerkenti fületem, hogy hallgassak, mint a tanítványok.” Ezek kétségtől Krisztus szavai, miként azonnal meglátjátok, ha továbbolvassátok: „Az én uram, az Úr, megnyitotta fületem. És én nem engedetlenkedtem, vissza nem hátráltam: hátamat adtam a verőknek, és államat a megtépőknek; orcámat nem rejtettem el a gyalázás és köpés előtt.” Ezek tehát a Krisztus beszédei. Nos, mit mond itt Krisztus? Azt mondja, hogy tanítványi nyelvet kapott, hogy megvigasztalja a megszorodottakat és a lelkiismeretüktől gyötörteket, hogy segítse a megfáradt lelkeket. Miért mondja azt, hogy tanítványi nyelvet kapott? „Az Úr adott nekem tanítványi nyelvet.” Mindenki szeretne tanítvány lenni, tanulni; annál pedig nincsen nagyobb tudomány a világon, mint az elfáradtakat alkalmas vigasztaló igével segíni. Ez a legnagyobb pásztori tudomány, és Krisztus mondja: „Az Úr adott nekem tanítványi nyelvet.” Csak hogy nem minden tanítványnak, tanult embernek van meg a bölcsessége ahhoz, hogy alkalmas időben beszéljen. Halljátok meg ezt: „adott nekem

tanítványi nyelvet, hogy tudjam segíni az elfáradtat igével.” De vajon megvan-e Krisztusnak a jártassága ahhoz, hogy munkáját végezze, a megszorodottakat megvigasztalja? Hogyne volna, „Felsekerkenti reggelről reggelre, felsekerkenti fületem”. Miként a tanítómester korán reggel fölkel, hogy tanítványait tanítsa, akként az Atya Isten örökkévalón tanítja Krisztusnak e nagy tudományt: „Felsekerkenti reggelről reggelre, felsekerkenti fületem, hogy hallgassak, mint a tanítványok.” Ezt a tudományt tanulom Atyámtól, mondja Krisztus, reggelről reggelre örökkévalón, és e tudományt sajátította ő el. Ilyenképpen az Atyától kapott adottsága okán Krisztus kötelezte magát, hogy népének békességet adjon, mert e végett és e célra megkapta a tanítványi nyelvet, hogy az elfáradtakat alkalmas igével segíhesse.

Tulajdon hajlama is kötelezi erre, nyájas, szeretetteljes és érző hajlama is. Oroszlán ő valóban, a Júda törzséből való, de nem ordító oroszlán, mely falni készül. Király valóban, de szelíden jön, szármáricsikón ülve. „Nem kiált és nem fenneleg; és nem hallatja az utcán a hangját.” Amikor a mi Urunk Jézus Krisztus elhagyta a világot, ezt mondta a tanítványainak: „Békességet hagyok nektek, az én békességemet adom nektek; nem úgy adom én nektek, mint a világ adja.” Alighogy feltámadt Krisztus a halottak közül, és találkozott tanítványaival, mit mondott nekik azonmód? Amikor összegyűltek mind, ő ezt mondta: „Békesség nektek.” Amiképpen ez volt az utolsó szava, midőn távozott tőlük, azonképpen ez az első is most, amidőn visszatér közéjük. De, ő Urunk, nagy a mi

Ésa 42,2

Jn 14,27

Jn 20,19

vétünk, amióta utolszor láttál minket. Ám ha így is van, mégis „békesség nektek”. Ó Urunk, lásd, itt van közöttünk Péter, aki találkozásunk óta megtagadott Téged, és bár ez történt, mégis jól tudom, „békesség nektek”. Béekesség, midőn elmegy, béekesség, midőn visszajön: ez az ő nyelve, ez az ő hajlama most is. Erre kötelezte ő magát.

Csakugyan, hivatalánál fogva is kötelezte magát, hogy béekességet adjon népének. Tudjátok, hogy az apostol nagy Főpapunknak nevezi őt. Az Ószövetség szerint a Főpap dolga volt a népet megáldani, és amidőn megáldotta a népet, mit mondott, ha nem ezt: „Áldjon meg titeket az Úr, és adjon néktek béekességet?” Nos, ha Jézus Krisztus a mi nagy Főpapunk, és a Főpapnak tiszte megáldani és béekességet adni, akkor Krisztus hivatalánál fogva kötelezte magát, hogy béekességet adjon népének. Vegyétek ezeket tehát együtt: Krisztus kötelezte magát, hogy béekességet adjon Istentől kapott adottságai okán, tulajdon hajlama okán és hivatala okán is. Ebből is világosan kitészik, hogy Krisztus felette erősen kötelezte magát, hogy béekességet adjon szolgálóinak.

3. Amiképpen az Atya és a Fiú elkötelezte magát, hogy béekességet és nyugalmat adjon a szenteknek és Isten népének, azonképpen a Szentlélek is kötelezte magát, hogy béekességet adjon nekik. Mert, ha kellő tiszteletadással mondhatom, ő Jézus Krisztusnak úgyszólván a nagy végrehajtója. Mielőtt Krisztus meghalt volna, végrendekezett, és a tanítványokra örökséget hagyott: „Békességet hagyok nektek”, és ennek utá-

na elküldte a Vigasztalót, a Lelket a mennyből, hogy béekességet szerezzen a lelkükben.

Igen ám, de a Szentlélek nemcsak ez a végrehajtó, hanem úgyszólván a mi szószólónk is. Voltaképpen csak egy szószólónk van, a Krisztus, de azt mondom, hogy úgyszólván két szószólónk is van, az egyik fönn a mennyországban, a másik idelell a kebelünkben. Midőn egy istenfélő ember vétkezik, a Sátán vádolja őt a mennyben, és ezért mondja János: „Ha valaki vétkezik, van szószólónk az Atyánál, az igaz Jézus Krisztus.” Ha azonban egy istenfélő ember vétkezik, önmaga előtt is megvádolja őt a Sátán. Ezért mondja az apostol, hogy „a Lélek lép közbe értünk kimondhatatlan sóhajtásokkal”. Megváltó Krisztusunk pedig ezt mondja: „És én más vigasztalót küldök nektek”, legalábbis így olvassuk, de ugyanezt a szót szószólónak is fordítják, azaz „és én más szószólót küldök nektek”. Valóban az Úr Lelke tanúságot is tesz mellettünk: „Maga a Lélek tesz bizonytságot a mi lelkünkkel együtt, hogy gyermekei vagyunk Istennek.” Nos, amidőn a Lélek tesz bizonytságot az ember lelkével együtt, hogy gyermeke Istennek, akkor az bírja a béekességet és nyugalmat. Ha tehát, meggondoljátok mindeme kötések, az Atya kötelezettségét, a Fiú kötelezettségét, a Lélek kötelezettségét, hogy béekességet és nyugalmat ad Isten gyermekeinek, akkor erre az állításra és tanításra kell következtetnetek, és kijelentene-tek, bizony, van a léleknek belső béekessége és nyugalma, amelyet Isten népe rendesen megkap.

Csak hogy tapasztalásunk gyakorta mást mondat velünk, mert bizony Isten tulajdon népe kö-

1Jn 2,1

Róm 8,26

Jn 14,16

Róm 8,16

rében sokaknak nincsen meg a belső békességük és nyugodalmuk, hanem telve vannak kételyekkel és félelmekkel örökkévaló állapotuk felől.

A második tanítás tehát erről az állapotról beszél: vajon lehetséges-e, hogy ez a békesség megzavartassék?

De van, akinek élte egy napjában sem adatott meg ez a békesség. Jaj, mondja az ilyen, hosszú ideje már annak, hogy emészttem magamat, gyötör a szomorúság: két, négy, hat éve nincs bensőmben békességem vagy nyugodalmam. Úgyhogy ez a tanítás vagy hamis, vagy én vagyok istentelen.

Mindaz, amiről beszélsz, meglehet, igaz, ám ez a tanítás mégis igaz lehet. Az általános igazságok alól mindig van kivétel. Jóllehet a szentek rendszerint fehér ruhát viselnek, némelyek mégis feketeben járnak, még hozzá hosszasan. De hogy ne legyen ezzel kapcsolatban semmi botladozás, szeretném, ha megfontolnátok néhány különbségtételt.

1. Tudnotok kell, hogy van a szenteknek és Isten népének elsődleges békessége meg járulékos békessége. Elsődleges békességük megigazulásukból természetből fogva fakad és árad: „Miután tehát megigazultunk hit által, békességünk van Istennel.” Emellett pedig van a járulékos békességük, amely megigazulásuk átérzéséből fakad. Az meglehet, hogy Isten valamely gyermeke elveszíti ez utóbbit, de az előbbit soha nem veszítheti el. Amiként az asszony, kinek tekintélyes közös vagyona van férjével, és ki hosszú útra kel, útonállókkal találkozik, azok megfosztják minden pénzétől, de, mondja ő, ha költőpénzemet elvették is, nem veszítettem el a férjemmel közös vagyono-

mat. Úgy a szentek most elveszíthetik költőpénzüket, elveszíthetik megigazultságuk érzéséből fakadó békességüket, de magából a megigazulásból fakadó első békességüket, azt nem veszíthetik el soha. A békesség az egyház közös vagyona, és ezt a békességet soha el nem veszíthetik.

2. Tudnotok kell, hogy nagy különbség van békesség, vigasztalás és öröm között. Az embernek lehet békessége vigasztalás nélkül, lehet vigasztalása öröm nélkül, az egyik fölötté áll a másiknak, az egyik magasabb fokon áll a másiknál. Amiképpen most, meglehet, nappal van, de a Nap nem ragyog, vagy, meglehet, süt a Nap, de nincs délidő. Meglehet, valaki békességben él, de nincs vigasztalása, hanem csak hogy Istenre támaszkodhat; meglehet, valakinek van vigasztalása, de nem sok öröme. Csakhogy számos szegény lélek azt gondolja, hogy mivel nincs öröme, nincs vigasztalása sem, és mivel nincs vigasztalása, nincs békessége sem. Igyekeztek megismerni e dolgok különbségét.

3. Tudnotok kell, hogy van olyan békesség, amely ellentétben áll mindazzal, ami az ember korábban volt, és van olyan békesség, amely ellentétben áll mindazzal, ami az ember lenni akar. Egy istenfélő embernek, egy erőtlén keresztyénnek, amidőn azon töprenkedik, hogy mi akar lenni, és mit akar bírni, nincsen sem békessége, sem nyugalma; de menj oda hozzá, és mondd neki ezt: emlékezzél meg korábbi hamis életedről, részegeskedéseidről, paráználkodásaidról; mit mondasz, abba az állapotodba akarsz megint visszaesni? Ó, de hogy, feleli az, a viláért se térnék oda vissza. Nos, a lélek mostani békessége ellentétben áll korábbi

állapotával, jóllehet nincs békessége és nyugalma, ami ugyancsak ellentétben áll kívánt állapotával.

4. Tudnotok kell, hogy van titkos, lappangó békesség, és van tudatosult, látható békesség: magbéli békesség és virágbéli békesség. Amiképpen megannyi gonosz ember jelenleg nagy jólétben él, de amikor szenvedés éri, eljön a halál napja, akkor aztán bajban van, bajban a bűn miatt. Miért? Mert a bűn és a büntudat korábban is a szívében volt, csak éppen szunnyadt, most azonban megébredt. Így van az istenfélő ember is a békességével: meglehet, jelenleg sok baj sújtja, de amikor szenvedés éri, és eljön a halál órája, akkor meglesz a békessége és vigasza. Miért? Mert ott volt korábban is, a mélyben, csak ő nem tudott róla. Kérdezzetek meg egy ilyen erőtlen keresztényt, aki félvén fél a jelentől: lám ott az a részeges, káromló vagy parázna, lennél-e az ő állapotában? Megelégednél-e azzal? Ő dehogy, felelné az, világért se lennék abban az állapotban. És ugyan miért mondaná ezt, ha nem azért, mert lelke mélyén békesség és nyugalom van, ha nem is tud róla? Igaz, hogy a szentek bánkódnak, csak hogy *dolent et de dolore gaudent* (bánkódnak és örvendeznek, hogy bánkódhatnak): szomorkodnak a bűn miatt, abban van nyugalomuk és csendességük, hogy szomorkodhatnak a bűnért: nincsen békességük bűnükben, de abban van békességük, hogy nincs békességük a bűnben. Mert kérdezzétek csak meg tőlük: bánkódsz, amiért bánkódsz? Szomorkodsz a bűn miatt, de vajon bánkódsz-e szomorúságodért? Nem, felelik majd, örülök, hogy szomorkodom a bűnért, és az Úr tudja, hogy

mennyire bánt, hogy nem szomorkodhatom még jobban; abban van az én békességem és nyugalomom, hogy bánkódom. Némelyeknek a közvetlenül ható cselekvésben, másoknak a visszaható cselekvésben, némelyeknek az elsőségben, másoknak a közbevetettségben van a békességük. De gondoljátok csak meg mindeme különbségeket, és azt találjátok, hogy nincs olyan istenfélő ember, akiben ne volna meg ilyen vagy olyan módon a belső békesség. Ha azonban ez így van, akkor mi értelme e tanításnak, mire vagy hová vezet az?

Az értelme nagy: lássátok, milyen boldog állapotban vannak a szentek és Isten népe! Mert nem boldogság-e a belső békesség, belső csendesség, nyugalom és béke? Ha belül békességben vagy, bár külső békességed nincs, tudod hordozni minden terhedet: „A férfi lelke elviseli az ő betegségét, de a levert lelket ki hordozza el?” Némelyek hideglelést vagy lázat, mások epekövet, hasgörcsöket, megint mások kínvallatást és gyötréseket viselnek el, de a sérült lelket ki hordozza el? Ó, de a férfi lelke akkor viseli el a betegségét, ha belül békessége van, ha helyén van a szíve, mint mondják, ha benne békesség lakozik, akkor tudja elviselni minden terheit. Lássátok milyen időket kell megélnünk: nem ígérhetünk magunknak még egy napnyi békességet sem; hirtelenében fellegekeredik, sötétségbe borítva minden vigaszunkat; milyen drága dolog tehát, ha belül békességünk, nyugalomunk és csendességünk van! Ha belül békességem van, minden mostani csapással szemben megerősíthetem magam. Mit számít, hogy barátaim ártnak nekem, ha belül békességem van;

Péld 18,14

mit számít, hogy gyaláznak engem, ha belül békességem van; mit számít, hogy megáztam, bőrig áztam, belül száraz maradtam, belül békességem van. „Boldogok (mondja Megváltónk), akik sírnak, mert megvigasztaltatnak.” Boldogok-e már most is, akik megvigasztaltatnak? Milyen boldogok azok, akik megvigasztaltatnak, és akiknek már van békességük és csendességük!

A javát nézi ez a tanítás mind az istenteleneknek, mind az istenfélőknek. Olyannyira a javát szolgálta egy németországi kiválóságnak, hogy elindította őt a megtérés és az Istenhez fordulás útján: Galeacius Carracciolus őrgrófról beszélek. Pápista volt ő, világias személy, aki meg-meghallgatta Vértanú Péter igehirdetését, nos, a következő kifejezés és hasonlat igen megütötte a fülét: „Ha messziről láttok valakiket szökellni, ugrabugrálni, táncolni, bolondnak gondoljátok őket, ha azonban közelebb mentek hozzájuk, s meghalljátok, milyen zenére járnak, elcsodálkoztok; pedig magatokon kellene csodálkoznotok, hogy csodálkoztok rajtuk. Így – mondotta volt Vértanú Péter –, midőn távolról nézitek az istenfélő embereket, amint az előírások után futkároznak, Isten útjain járnak, azokban örvendeznek, bolondnak gondoljátok és mondjátok őket, de ha istenfélő gyülekezet közepébe kerültök, és észlelitek miféle belső muzika szól bennük, nem mondjátok őket bolondnak többé, hanem inkább elcsodálkoztok magatokon, hogy csodálkoztok rajtuk. Hallván eme hasonlatot az őrgróf olyannyira megdöbben rajta, hogy elkezdte állapotát vizsgálni, ami pedig elvezette őt megtéréséhez. Többet nem mondok. Ti, akik is-

tentelenek vagytok, halljátok, micsoda zene szól a szentek bensőjéből, micsoda békesség és csendesség van bennük általában, ha itt-ott akad egy-egy kivétel is, de rendszeren micsoda zene szól belőlük! Ó, ki ne akarna istenfélő lenni!

De benneteket, istenfélőket is rendületlen tekintetbe vesz ez a tanítás. Háládatosságra int benneteket, hogy dicsérjétek az Urat a nektek megadatott belső békességért és csendességért. Külső békességért, különösen háborút követő békességért nyilván dicséretet mondtok Istennek. Még inkább mondtok dicséretet, ha a béke polgárháború után jött el, ha sajtó fájdalmát megismertétek. Ti, akik féltetek Istent, és akiknek belső békességetek van, kebletekben polgárháború dült, és megismertétek a lelkiismeret sajtó fájdalmát, most pedig békességetek van, akkor most ne lennétek háládatosak? Ne dicsérnétek az Urat, aki megadta nektek a békességet és nyugalmat?

Vallom, mondja egy istenfélő, hogy valóban mindazoknak kötelességük nagyon is háládatosnak lenniük, akiknek megadott a nyugalom, a csendesség és békesség, csak hogy egy dolog gátat vet háládatosságomnak, és nem engedi, hogy dicséretet mondjak Istennek békességemért és nyugalmamért, és pedig az, hogy félek, nem igaz a békességem, mert sokaknak hamis a békességük, csak álbékességük van, és tartok tőle, hogy az én békességem is ilyen, és ezért nem tudom érte dicsérni az Urat, nem tudok miatta háládatosnak lenni.

Elismerem, van hamis vagy álbékesség, hogy van belső békességük még a gonoszoknak is. És ha a 5Mózes 29,19-et fellapozzuk, ezt olvassuk: „Ne-

hogy... megtörténjék, hogy mikor hallja ennek az átokszerződésnek szavait, hát áldást mondjon magára szívében, gondolván: Békességem lesz nekem, bár szívem keménységében járok; hogy a részegség vegye el szomjúságomat.” Úgyhogy valaki a legátkozottabb módon a részegséggel is elvetetheti szomjúságát, mégis lehet neki békessége, és mondhatja szívében, jól lesz majd dolgom. Nem kétséges, van a biztonságnak is békessége, amiképpen az alvásnak és egészségnek is van békessége és nyugalma. A sebesült, kinek fáj mindene, alvás közben nem érzi fájdalmát, de nem az egészsége, hanem az alvása miatt. Ugyanígy az ember megszabadulhat belső fájdalmaitól azért, mert alszik, és azért, mert egészséges. Van azonban békesség, amely a Lélek gyümölcse, miként a Galácia 5,22-ben olvassuk: „A Lélek gyümölcse pedig: szeretet, öröm, békesség, hosszútűrés.” Ahhoz tehát nem férhet kétség, hogy van hamis és van igaz békesség. De mondjam-e azt, hogy minden pénzem hamis, mert kézről-kézre jár némely hamis arany?

De csakhogyan ebben a dologban kissé eligazíthassalak benneteket, mondok egyet s mást röviden az igaz és hamis békesség különbségéről. Az igaz üdvözítő békesség a kegyelem gyermeke és a kegyelem anyja. Fakad békesség Isten általános jóságának megértéséből – ez az általános békesség. Fakad azonban különleges békesség Isten külön jóindulatának és ingyen kegyelmének megértéséből is; az igaz békesség eme kegyelem lánya, egyúttal azonban szülője is a belső kegyelemnek vagy kegyes cselekedeteknek. Talán őrizőjének, dajkájának kellene mondanom, hiszen az apostol is

azt mondja: „az Istennek békessége, mely minden értelemnek felette van, meg fogja őrizni a ti szíveiteket és gondolataitokat.” Ez az üdvözítő békesség őriz meg minden nekünk adott kegyelmet. Amiképpen a hamis békesség őrzi bűneinket, úgy az igaz békesség őrzi a nekünk adott kegyelmet.

Fil 4,7

Az igaz üdvözítő békességet a hit munkálja. „Miután tehát megigazultunk hit által, békességünk van.” „A reménységnek Istene pedig töltsön be titeket... békével a hívésben.” A békesség a hit útján érkezik, s az igaz üdvözítő békességet a hit munkálja. A hamis békesség vagy velünk együtt született, és minthogy csupán a természetből származik, soha nem szakad meg, vagy a természetes lelkiismeretből származik, vagy pedig az idő munkálja azt, ahogy az idő elboronálja az ember baját.

Róm 5,1

Róm 15,13

Az igaz üdvözítő békesség a bűnt látva is él; a hamis békesség nem szenvedheti a bűn látványát; az istenfélő ember, ha nincs megkísértve, minél inkább látja a bűnt, annál inkább van békessége; ellenben a gonosz minél inkább látja a bűnt, annál kevésbé van békessége; a békessége pedig csupán abból van, hogy önmaga előtt elrejtje bűnét.

Az igaz üdvözítő békesség hajlandó önmagát vizsgálatnak alávetni, próbára tétetni. A hamis békesség azonban nem tűri a vizsgálatot, menekül a világgosság elől, nem szereti magát próbára tétetni.

Az igaz üdvözítő békességet Isten szólja. Ezt mondja ugyanis a zsoltáros: „Hadd halljam, mit szól az Isten, az Úr, mert békét fog szólni népeknek.” Isten akkor szól békét, midőn a lélek kísértve van, vagy éppen volt. Amidőn Isten békességet szól, erős kézzel teszi: olyan békességet ad,

Zsolt 85,9

aminőt teremtmény nem adhat soha. Midőn Isten békességet szól, az fölötte van minden kifejezésnek, az Isten békessége felette van minden értelemnek, ki nem mondható. Nos, habár egy gonosz embernek lehet békessége, sőt igen nagy békessége és nyugodalma, azt nem Isten szólja, mert azt a gonosz nem kísértés közben vagy után hallja, nem ellenállhatatlan és hatalmas kéztől kapja; békességét a bajboronáló idő munkálja. A világ élvezetei és gyönyörei szerezhetnek ilyen békességet, de az nem áll fölötte minden kifejezésnek, nincsen felette minden értelemnek, hanem alávaló békesség, melyet könnyűszerrel kifejezhet az ember. De ami tégedet illet, istenfélő ember, aki e kifogást emeled, aki ettől félsz, és akinek ilyen skrupulusai vannak, a te lelkedhez folyamodom most. Kérlek téged, válaszolj igennel vagy nemmel. Amikor te abban a bajodban voltál, tegyük föl, hogy én vagy bárki más lelkipásztor, sőt tíz másik, akit te kiválasztasz, tegyük fel, hogy száz ment oda hozzád sorra ígéreteket téve neked, tudtunk volna neked vigasztalót mondani? Ó, dehogyan felelnéd, ha az Úr nem mond neked vigasztalót, nem lett volna ereje a világ minden lelkipásztorának sem vigasztalót mondani lelkemnek, de az Úrnak volt bizonyosan. Mégis hozzád fordulok, nem volnál-e hajlandó békességedet vizsgálat alá vetni? Nem volnál-e hajlandó békességedet, belső békességedet próbára tétetni? Azt felelnéd, igen, teljes szívből vállalnám, hogy próbára tétessem békességemet; és valóban aligha remélhetném, hogy békességem rendben van, ha nem engedném vizsgálat alá vetni. No, de hadd faggassalak tovább, és vajon nem úgy ér-

zed-e, hogy békességed van még akkor is, ha látod bűneid? És hogy minél több bűnödöt látod Krisztus vállán, annál nagyobb a békességed? Igen. És nem úgy érzed-e, hogy békességedet a hívés útján, a Krisztus látásából, az ingyen kegyelem reménységéből kaptad meg? Igen, ezt kell felelnem. Ha nem volna az ígéret, hogy lelkem reá támaszkodhatnék, ha nem láttam volna meg az ingyen kegyelmet, ha nem nézhettem volna rá az Úr Jézusra, akkor soha nem volna lelkemben semmi békesség, de az Úr tudja, hogy így nyertem én békességemet. Nos, ne csüggedj, férfiú vagy asszony, az Úrtól vettem, amit most eléd adok: békességed és nyugodalmad igaz. Tudom, hogy veszedelmes dolog puha párnát tenni az ember könyöke alá, és békességet hirdetni akkor, amikor nincs annak helye. Mégis azt mondom: ha lelked úgy van, amint azt fentebb leírtuk, minden bűnöddel és félelmeddel szemben az Úr szavát mondom: békességed helyénvaló; járj békességgel, és a békesség Istene tiporta el lábad alatt a Sátánt.

Igen ám, veti ellen valaki, de az a gyanúm, nem igaz a békességem, a belső békességem, mert nem tartós, nem maradandó.

Ez ellenvetést a második tanítás cáfolja, mert azt mondja, hogy az istenfélő ember békessége megszakadhat.

De egy dolog miatt, amit mondasz, továbbra is emészttem magam, és ami ébren tartja bennem a gyanút, hogy nem igaz a békességem és nyugodalmam, ez pedig abban van, hogy túlságosan könnyen és simán nyertem békességemet. Látom, hogy volt és van ez Isten más gyermekeivel, hogy

némelyek hosszan szenvedtek, megannyi sebet szereztek, sokat gyötrődtek, és utána jutottak el békességükhöz. De ami engem illet, nos, velem nem így történt, én könnyen és simán nyertem el azt, ezért hát igen nagyon félek, hogy az Úr soha nem szólt békességet az én lelkemnek.

Az mondod, könnyen? Milyen könnyen? Lop-tad a békességedet? Vajon mások vették a magukét? Mert azt mondod, hogy mások sokat szenvedtek és gyötrődtek, nagy szívfájdalommal fizettek érte. De, kérlek, mondd csak meg nekem, vajon e sokat szenvedők a sok gyötrelmükkel vették vagy vásárolták Krisztus kezéből a békességüket? Avagy nem ingyen kapták tőle békességüket és vigaszukat? Venni dehogy vették, felelnéd, soha nem vásárolták, persze hogy ingyen adta nekik Krisztus. Ha pedig ingyen adta nekik minden gyötrelmük után, akkor miért ne adhatná neked is jóval kevesebb gyötrelm után? A szőlőmunkásokról szóló példázatot olvastam én is, olvastad te is az evangéliumban, hogy akik hordozták az egész nap terhét és a hőséget, és akik csak egy órát dolgoztak, mind egy dénárt kaptak. Amikor fizetségüket megkapták, akik végigdolgozták a napot, zúgolódní kezdtek, mondván, hogy ők hordozták az egész nap terhét és a hőséget, mégis csak egy dénárt kapnak, míg a többiek, akik csak egy órát dolgoztak, ugyanúgy egy dénárt kapnak, mint ők. Akik reggeltől fogva dolgoztak és tűrték a hőséget, zúgolódtak, míg a nap végétől dolgozók nem morogtak, nem mondták, hogy az ő dénáruk nem ér semmit, mert mi is egy dénárt kaptunk, mint a nap terhét hordozók. Ha valakiknek van

miért panaszkodniuk, akkor azok csakis az egész nap terhét, vesződtségét hordozók lehetnek. Vajon megadta-e neked az Úr az egy dénárt, ugyanazt a békességet adta-e neked, amelyet a nap terhét hordozóknak szintén megadott; és vajon panasz emelsz, mondván, hogy az én dénárom bizonyosan hamis pénz, az én békességem fabatkát sem ér, mert én nem hordoztam érte annyi terhet, nem szenvedtem érte annyit, mint más? Tudnotok kell, hogy némely gyermek másoknál több, némely gyermek másoknál kevesebb fájdalom közt születik a világra: vajon azt kell-é a kevesebb fájdalommal születőnek mondania, hogy fattyú vagyok, mert másoknál kevesebb fájdalommal jöttem a világra? Amidőn Krisztus az emberek lelkében megformálódik, némelyikük több, mások kevesebb fájdalom közt újul meg s születik újjá: kell-é a kevesebb fájdalommal születőnek magát fattyúnak, nem igaz fiúnak mondania, amiért kevesebb fájdalom közt született újjá? Tudjátok, miképpen történt Zákéussal: Krisztus az ő házába ment szállásra, és amikor aznap odament Zákéushoz, ezt mondta: „Ma üdvössége lett ennek a háznak.” Zákéus az első nap megkapta a bizonyosságot. Ellenben Pál megtér, és három napig gyötrődik vakon. Nos, Zákéusnak azt kell-é mondania, hogy én nem tértem meg, mert nem szenvedtem három napig vakon, és nem gyötrődtem úgy, mint Pál? Bizonyosan nem. Nem mondhatod többé, hogy mivel kevesebb nyomorúságban volt részed, mint másoknak, a te békességed hamis. Ne tekintsd a más méretét mértéknek. Az Isten különféleképpen bánik népének tagjaival, mind a békesség,

Lk 19,9

mind a kegyelem tekintetében. Azt mondom ezért nektek, a magatok békességét nézzétek. Van-e a lelketeknek békessége és nyugodalma? Utána pedig áldd és magasztald az Urat a békességéért; sőt ne csak a békességéért és nyugodalmadért magasztald, hanem azért is, hogy akadék nélkül, ingyen kegyelemből kaptad meg. És ha valamiért emésztened kell magadat, hát azért, mert az Isten kegyelmét megcsúfoltad, hamisnak vagy kicsinynek mondván azt. Krisztus ingyen kegyelemnek mondja, te pedig hamisnak. Ó, alázkodj meg ezért, és magasztald az Urat a békesség és nyugodalom mindama mértékéért, amelyben téged részesített.

Csak hogy valaki más ezt mondja majd: Mind ez nem áll az én esetemre, mert az én lelkemben nincsen se békesség, se nyugodalom, amiért háládatos lehetnék; vannak akiknek megadatott a békesség és a csendesség, nekik kétségkívül háládatosnak kell lenniük érte, de az én szegény lelkem már régtől fogva kesereg és nem nyughat, és soha nem nyertem bizonyosságot az Isten Krisztusban való szerelméről; nincsen meg bennem ez a békesség és csendesség. Mi tegyek, hogy ezt elnyerhessem? Vagy mitévő legyen a nyomorult lélek, hogy megtartsa belső békességét és nyugodalmát?

Tudjátok, ezt mondja a zsoltairos: „Hadd halljam, mit szól Isten, az Úr; mert békét fog szólni népének.” Nincsen sem a magam, sem más teremtmény hatalmában békét szólni nektek, csak az Úrnak kell békét szólnia lelketeknek, és törvénye útján szólja az Úr a békességét.

De vajon mit szól az Úr? Mit szól az Úr az Igé-

jében foglalt törvénye útján arról, hogy én, ki még soha meg nem állapodhattam, elnyerhetem a léleknek eme belső békességét és nyugodalját?

1. Isten azt parancsolja, hogy vizsgálj és gondold meg jól a Jézus Krisztus halálát, szenvedését és az általa adott váltság tökéletességét. Menj le a Krisztus sírjába: higgy a Krisztus vérében, és a hit hozza el a békességet. A hitetlenség fájdalmas bűn, a hit pedig enyhületet és csendességet adó kegyelem. „Miatán tehát megigazultunk hit által, békességünk van Istennel.” Minél élesebben látod Isten ingyen és végtelen szeretetét, annál inkább lesz békességed és csendességed a szívedben. És ugyan hol láthatnád meg Isten szeretetét a leginkább, ha nem a Krisztus halálában? Midőn meglátod Krisztust a keresztfán függeni, meglátod az Isten szerelmét diadalmaskodni. Minden igaz belső békesség a kívül szerzett békesség meglátásából fakad: hol olvashatnál erről, ha nem a Krisztus halálában? Ezért mondja róla a próféta: „Békességünk fenyítke volt rajta.” A 41. zsoltaír nagy áldást ígér annak, aki törődik a gyengébbekkel: „Boldog, aki figyelmes a gyengébb iránt.” Ki ez a gyengébb itt? A 10. vers alapján Tarnovius a szenvedő Krisztusnak mondja, mert, mint megállapítja, ez a zsoltaír Krisztusról szól. A 9. vers ugyanis ekképpen hangzik: „Bizalmas emberem is, akiben megbíztam, kenyérevőm: sarkat emelt ellenem.” Ezek Krisztus szavai, Krisztus ezt a zsoltaírt idézte, ez a „gyengébb” pedig nem más, mint Krisztus maga, miként Tarnovius állítja. Nem taglalom most ez értelmezés igazságát, de ha igaz, akkor az Úr itt áldást ígért annak, aki bölcsen megfontolja a

Róm 5,1

Ésa 53,5

Ésa 26,12

Krisztus halálát és szenvedéseit; és miben áll ez az áldás? Abban, hogy őt „veszedelem napján megmenti az Úr” – ezt a napot a káldeus átirás a rossz napnak, a rossz napjának mondja, Symmachus pedig: az aggodalom napjának. No mármost, a kísértés, a kétely és a nagy félelmek napja rossz nap, az aggodalomnak napja: e napon szabadítja meg az Úr őt, aki bölcsen elmélkedik a Krisztus halálán. Ha láthatnánk a Krisztus szívét, soha nem kételkednénk többé. Halálában megláthatjátok a szívét; a vérben megláthatjátok a szívét. Tudjátok jól, ezt mondja Ésaiás próféta: „Uram ítélj nekünk békességet; mert minden cselekedeteinket is te cselekedted nekünk!” És hol találd azt legfőképpen, hogy Isten megcselekedte előttünk minden cselekedetünket? A Krisztus sírjában és halálában.

Ésa 50,4

2. A békességért nemcsak a Krisztus sírjához kell odamennetek, és töprengenetek halálán, hanem magához Krisztushoz is. Neki, a nagy békeség szerzőnek az is feladata, hogy külső és belső meg hasonlóságainkat elegyengesse. Tudjátok, mit mondott: „Az én Uram, az Úr adott nekem tanítványi nyelvet, hogy tudjam segíni az elfáradtat igével.” Térjete hát Krisztushoz, sürgessétek e kötelezettségét, és mondjátok az Úrnak, megkapta hát a tanítványi nyelvet, hogy az elfáradtat segéld igével. És, ó, Uram, én is ilyen elfáradt vagyok, elfáradtam kísértéseim közt, elfáradtam benső nyavalyámban, segéld igével e nyomorult, sérült és elfáradt lelket. Így járultatok Krisztushoz.

Csak abban legyetek bizonyosak, hogy Krisztushoz való folyamodástokban egyenesek vagytok. Vigyázzatok, ne a pusztá kényelemért kérjétek a

békességet, hanem azért, hogy az segítse a nektek adott kegyelmet: „Kegyelmet és dicsőséget ad az Úr; nem vonja meg a jót a jámborságban (egyeneségben) járóktól.” A jó emberek a kegyelem kedvéért keresik a békességet, a gonosz emberek és a képmutatók ellenben a békesség kedvéért keresik a kegyelmet. Midőn a Krisztushoz folyamodtok, bizonyosan legyetek egyenesek, és óvakodjatok attól, hogy a kényelemért, ne pedig a nektek adott kegyelem segítéséért kívánjátok a békességet.

Zsolt 84,12

Midőn Krisztushoz járultatok, vigyétek magatokkal az ígéretet, az ígéret útján járjatok. Induljatok, várjátok őt rendületlen, egyedül őt várjátok, és maradjatok meg az útjában. Némelyek azt állítják magukról, hogy Istent várják, de nem az ő útját járják. Kötelességüket megszegik, ha nem vigasztalódnak meg azonmód. Midőn azonban megkeresitek Krisztust, várjátok őt türelmesen; ha pedig nem jön a békesség és a vigasz azonmód, tegyétek egy darabig félre a nagy kérdést, hogy vajon Krisztusban vagytok-e, avagy sem, hogy vajon Isten gyermekei vagytok, avagy sem. A nagy baj ez: Félek, nem vagyok-e Isten gyermeke; csak akkor lenne békességem, ha tudnám, hogy Isten gyermeke vagyok. Ha tehát nem jön meg azonnal a békesség és a csendesség, tegyétek félre e kérdést, és kellő időben megválaszolja Krisztus azt is; addig is várjátok őt, és maradjatok meg útjában.

Mivel azonban felhangzik majd a kérdés: nem kellene-e megaláznunk magunkat az elkövetett bűneinkért? Vajon nem alkalmas eszköze-e a békesség elnyerésének a megalázkodás? Következőképpen minden megalázkodásodban vidd magad-

dal Krisztust. Ha siratni készülsz a bűnt, kezd fönn Krisztussal; ne hidd, hogy mindig lenn kell kezdened a bűnnel, és úgy menned föl Krisztushoz, hanem kezd fönn Krisztussal, és megalázkodván, szállj alá a bűnhöz. Erre talán azt feleled, előbb inkább megalázkodnék, s csak utána fordulnék Krisztushoz. De, kérlek, mondd meg nekem: megalázkodhatsz-e anélkül, hogy látnád bűnödet? És honnan látszanék meg a legjobban, ha nem a Krisztus halála felől? Van-e valami a világon, ami úgy felmutathatná a bűn nyomorúságát, csúfságát és átkozott természetét, mint a Krisztus halála? Ha tehát Krisztusnál kezded, bizonyosan alászállsz bűnödhöz, és megalázkodsz érte; ha azonban a bűnnel kezded, korántsem bizonyos, hogy feljutsz Krisztushoz. Se szeri, se száma a nyomorult léleknek, ki azt mondotta volt, előbb megalázkodom bűnömért, s csak utána megyek Krisztushoz, de úgy beleragadt a törvény cselekedeteibe, hogy máig sem jutott fel Krisztushoz. Ha pedig a Krisztushoz térés előtt alázod meg magad, nem lesz békeséged vagy nyugodalmad; ha azonban előbb Krisztushoz mérsz, és őt elviszed magaddal megalázkodásodhoz, akkor bizony nagy békeséget és nyugodalmat találsz benne. Nem úgy kívánnál tehát inkább megalázkodni, hogy általa békeséget is szerezz? Légy bizonyos benne, hogy ehhez a munkához magaddal viszed Krisztust, soha ne a bűnnel kezd, hanem a Krisztussal, és úgy szállj alá a bűnhöz.

Minden erőttökkel öldököljétek ragaszkodásaitokat, és akaratotokat olvassátok egybe Isten akaratával. Amiképpen a szél a tengerre, úgy hatnak a ragaszkodások az emberi lélekre. Amíg a szél há-

borgatja, a tengernek nincs békesége és nyugodalma; és mi más oka van annak, hogy szívünk nem talál békeséget vagy nyugodalmat, ha nem az, hogy akaratunkat nem adjuk fel Isten akarata előtt? Tulajdon akaratunk háborgatja békeségünket; öldököljétek belé akaratotokat Isten akaratába, és akkor azt mondjátok, Uram, örülnék a békeségnek, de ne az én akaratom, hanem a tiéd legyen meg. Ezért, Uram, amikor te akarsz, és amiképpen te akarsz, ne az én akaratom, hanem a tiéd legyen meg. Tegyetek így, és azonmód elnyeritek a békeséget.

A lélek békeségét, vigasztalódását és csendességét akarjátok? Vigyázzatok, miként jártok kételkedők társaságában, vigyázzatok, miként jártok azokkal, akiket félelmek és kétségek töltenek el. Amiképpen egy részegesből lesz a másik, egy szitkozódóból ugyancsak szitkozódó, egy istentelen, egy parázna hozza magával a többit, úgy egy kételkedő keresztyén példájára sok lesz azzá. Ti, akik erőtlenek vagytok, telve kétségekkel, támaszkodjatok az erősekre, akik teljes bizonyosságot nyertek; ti pedig, akik bizonyosságot nyertetek, engedjétek, hogy az erőtlenek reátok támaszkodhassanak, ezt mondván: Jer, támaszkodj reám, hogy segítséged legyek. Tudjátok, miként van a borostyánnal és a szőlővel; a borostyán a tölgyfában kapaszkodik meg, a szőlő pedig a karókon vagy a házfalon, de a borostyán és a szőlő nem kapaszkodik egymásba; ha a borostyán és a szőlő egymásba kapaszkodna, micsoda összeakaszkodás kerekednék abból. Mindkettő leborulna a földre: de a borostyán a tölgyben, a szőlő a karóban vagy a házfalon kapaszkodik meg. Így az erőtlenséges keresztyén is

kapaszkodjék meg az erős keresztyénben, de ha egy kételkedő kételkedőben kapaszkodik meg, mindkettő földre hull. Olvastam egy asszonyról, kit erős kísértések gyötörtek, no, és ez az asszony találkozáván egy másik hasonló állapotban lévő asszonnal, azt mondta neki, félek, elkárhozom. Magam is így érzek, mondta a másik. Jaj, folytatta az első, nemcsak félek, biztos is vagyok benne, elkárhozom bizonyosan. Úgy igaz, felelte a második, csak hogy az én dolgom még rosszabbul áll, merthogy én már el vagyok kárhozva. Ó, micsoda közösség ez! Ezzel volnának egymás épülésére? Vajon akartok-e tehát békességet és vigasztalást? Ti, akik erőtlenek vagytok, kapaszkodjatok meg az erősekben, és nyerjétek el a teljes bizonyosságot. Ti pedig, akik elnyertétek a teljes bizonyosságot, ne tagadjátok meg vállatokat az erőtlenektől és kételkedőktől.

És hogy bevégezzem. Vajon akarjátok-e a lélek benső békességét és csendességét? Amikor az Úr a legcsekélyebb mértékben békességet szól szíveteknek, vigyázzatok, el ne utasítsátok, hanem éljetelek vele, élésszétek fel magatokat a hívésben. Minden mosolyért dicsérjétek Istent, és a legcsekélyebbnek is örvendeztetek. Ha, úgyszólván, egy lyukas garas érkezne a mennyből, tegyétek azt félre, mint minden szerelmi zálogot. Nyájas dolog a békesség. Elkezdett-e az Úr békét szólni valamelyikőtök lelkének? Élésszétek fel magatokat a hívésben, és akkor Krisztus ad még többet.

Tudjátok, miképpen történt Nátánáellel: midőn ő hitt Krisztus beszédében, Krisztus azt mondta neki: „Mert azt mondtam neked, hogy láttalak a füge-

fa alatt, hiszel? Ennél nagyobbat látsz. Mostantól fogva látni fogod az eget megnyílni, és az Isten angyalait fel- és leszállani az Ember Fiára.” Ugyanígy fogja majd az Úr Krisztus mondani a nyomorult léleknek, igével szóltam hozzád, és adtam neked békességet, és mert igével szóltam hozzád, hiszel? Nagy dolgokat fogsz látni, és bőségesen adom majd neked békességemet. Nézzétek meg Ésaiást, és ott azt találjátok, hogy az Úr ezt mondja: „Vajha figyelmeznél parancsolataimra; hogy olyan békességed lenne, mint a folyam, és igazságod, mint a tenger hullámai.” Midőn az Úr beszél, és felszólítja az embereket, hogy higgyenek, akkor figyelmeznek őrá, akkor olyan békességük lesz, mint a folyam. És vajon külön mikor szólítja fel Isten a népét, hogy higgyen? Midőn ígét és valamennyi békességet ad neki, akkor hívja fel a hitre; most térjetelek meg, most higgyetek, mondja az Úr. Tudjátok, hogy miként volt ez Illéssel: midőn az emberek esőt akartak, s már hosszú ideje nagyon akarták, Illés elküldi szolgáját, nézze meg a tengert, vajon jön-e az eső, ő pedig arca borul imádságban. A szolga megnézi, de semmi jelét nem látja az esőnek; majd ismét megnézi, és ismét nem lát semmit, hetedízben azonban meglát egy kicsi felhőt, tenyérynai nagyságút, és akkor lemegy urához, és mondja neki, hogy látott egy felhőt, tenyérynai nagyságút; erre Illés befejezi, és ezt mondja: „Jer, keljünk fel, sok vizek zúgását halom.” Ezt mondom én is, ti is arca borultatok, és sokat keseregtek, ám ha imádkozván imádkoztatok, és valamicske felüdülés jó, még ha tenyéryninél kisebb is, abbahagyjátok, és azt mondjátok, hogy bizonyosan jön a több eső. Jer, én lelkem, miért csüg-

Jn 1,50-51

Ésa 48,18

gedsz el, miért nyugtalankodol bennem? Reménykedj Istenben, és várj reá; bőséges esőket hallok jönni. Midőn megváltó Krisztusunk olykor békességet szól, ezt először kis igével teszi, és ha azzal élnek, még többet szól. Tudjátok jól, miként esett Máriával, odament a sírhoz, az Úr után kérdezett, és azt mondta a két angyalnak: Elvitték az én Uramat, és az angyalok a lelkére beszéltek, de megvigasztalni nem tudták. Végül azonban megváltó Krisztusunk jön, szól Máriával, ő pedig megvigasztalódik. De mit mond neki az Úr? Egyetlen egy szót: Mária. Így midőn valaki bajban van, az Úr jön időnként, és egyetlen egy ígét szól, talán ígéretet tesz, és ígét kapcsol hozzá a léleknek, a szív pedig így válaszol: Rabbóni, Uram. Ha csupán egyetlen egy igével szól hozzátok tehát az Úr, élesszétek fel magatokat a hívésben, figyelmezzetek őreá, mert világosabban és érthetőbben fog szólni; de amikor szól, hallgassátok, figyelmezzetek reá szorgosan, éljete azzal, amit mond, és akkor békességetek olyan lesz, mint a tenger, igazságotok pedig olyan, mint az óceán.

Ezzel befejeztem első okfejtésemet.

Az igaz békesség megszakadhat

A szentek és Isten népe, meglehet, erősen elkese-
redik és elcsügged. Jóllehet a lélek belső békessé-
gét és csendességét rendjén megkapták, mégis le-
hetséges, hogy ez a békesség megszakad, ők pedig
igen-igen megszomorodnak és elcsüggednek.

Igénkben két szó mondja el mindezt: *csüggedsz, nyugtalankodol*. A zoltáros háromszor is elmondja
itt, hogy a lelke nyugtalankodik benne, pedig Dá-
vid rendszeren igen nagy békességben és nyuga-
lomban élt.

És amiképpen volt Dáviddal, úgy volt, van és
lesz más szentekkel is. Ez olyannyira mindennapi
eset, hogy a Szentlélek állandó zoltárról vagy
imádságról gondoskodott az ilyen állapotban lé-
vők számára. Ez pedig a 102. zoltár, melynek cí-
me így szól: „A szegény ember imádsága, mikor
leborul, és az Úr előtt kiönti panaszát.” A 119.
zoltár 25. versében azt mondja Dávid: „A porhoz
tapadt a lelkem”, aminél mélyebbre már aligha
kerülhet. A 28. versben pedig ezt mondja: „Sír a
lelkem a bűtől”, nemhogy megszomorodtam és
kesergek, hanem a lelkem is sír keserűségemben.
Az Énekek éneke 5,6-ban a menyasszony azt